

“Хаарыйан хамна тыйаадыр бэстибээлэ”

**Өрөспүүбүлүкэтээри идэтийбит тыйаатырда-
ры көрүү Сэттис бэстибээлэ быыл кулун
тутар 7-27 күннэригэр Нерюнгри сиригэр буолан
ааста. Тэрээлини СӨ Културатын уонна духуо-
бунай сайдыытын министиэристибэтэ, СӨ Тый-
аатыр үлэһиттэрин сойууна, олохтоох дьаһалта,
улуустаабы култуура уонна ускуустуба салалтата,
Нерюнгригаабы Куукула уонна актёр тыйаатыра
иilээн-сабаллаан тэрийдилэр.**

Тэрийээччилэр биir сурун
сыаллара – Сoбуруу Саха сирин
дьонугар-сэргэтигэр тыйаатыр
кэрэ эйгэтин тэрдии, көрдөрүү.
Нерюнгри, Иэнгэра, Бөрөкэит,
Чулыман уонна Сөрөбэрийи Бор
олохтоохторо өрөспүүбүлүкэ чу-
луу тыйаатырдарын туруоруула-
рын барытын биir кэмнэ көрөр
кыахтаныллар.

Максимова – Нерюнгри улуулун
баһылыгын солбуйааччыта;
Н.В. Рудакова – улуус Пресс-
сулуспатын сурун испэсэлиһэ.
Бэстибээл бочуоттаах ыалдьыта,
тыл билгимин дуоктара, профес-
сор, тыйаатыр кириитигэ, ГИТИС
үлүйааччыта – А. Л. Ястребов.

А. Л. Ястребов:

Быыллыгы көрүүгэ барыта 23

испэктээкил кытынна: 11 улахан

дьон уонна 12 оло испэктээкилэ.

СӨ културатын министиэрин

солбуйааччы В.В. Леонович са-

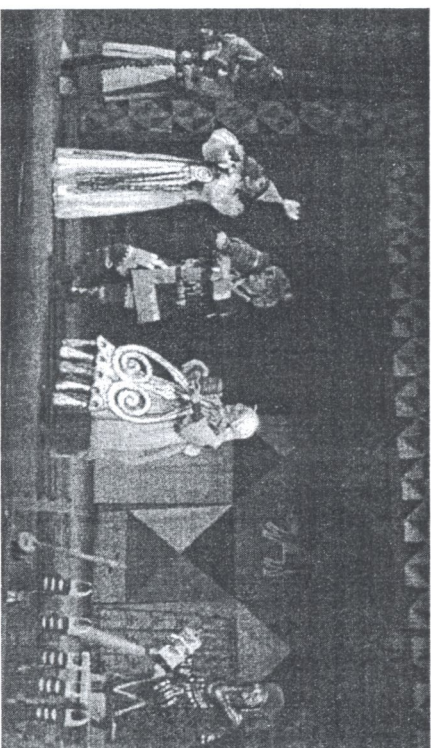
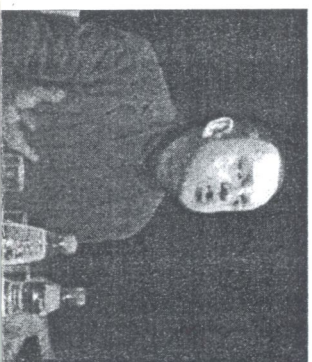
лайааччылаах Дьууллур субэ

састаабыгар тыйаатыр ускуу-

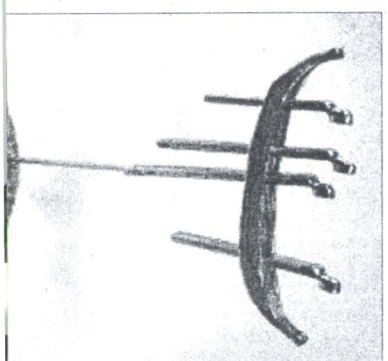
стубатын үлэһиттэрэ, суруна-

лыыстар, олохтоох дьаһалта бэ-

стэбиитэллэрэ киридилэр: А. А.

Ол кэмтэн ыла саха тыйаатыр-
дарын олус сэргиибин уон-
на сөбүлүүбүн. Саха сириттэн
ытгыры кэлбитигэр, үөрүүнү
кытта сөбүлэспитим. Бу сыры-
ыга олус элбэи култуулууттан
улахан аңара туолла дии са-
наатым. Олонху дойдутугар
эпоска ымпыктаан-чымпыктаан
сылыаны эрэйим, хомойуох
ипин, бу бэстибээлгэ толору
кыалыбата. Того диэтэххэ,
Олонхону туруорарга биir жанр
атыннга кыайан көһөр кыаба
суох. Билиннги кэмнэ, эпос
тыйаатыр форматынан турулун

на актёр тыйаатыра) дьон ис-
пэктээкилигэр көрөн, улахах
дуоһунуун ылым. Бу кэнииттэ
төһө даһаны апокалипсис буол-
лун, дьон-сэргэ хайаан даһань
былганаар суолу тобуларын, эрэг
санаатын сүтэрбэтин көрөөччү
өйдүүр. Бу, кырдык, бытар-
хай сылһаларын-халтыларын
көннөрдөххө, бүтүн Европэ
таһымаах бэстибээллэргэ кытте
барыан сөптөөх дьолунаах үлэ

Бэстибээл кэмигэр ара-
ас сэмийээрдэр, актёрдуу
маастарыстыба, сыанатта-
санарыга маастар-кылаастар,
артыыстары, режиссёрдары
кытта испэктээкиллэри ыры-
тылар, пресс-кэмпиринсийэ
уонна артыыстар кулууптара
үлэлэтилэр.

“Хаарыан хамна” бириэмийэ-
тин туттарыы дьоро кыһагэ аан
дойду Тыйаатырын күнүгэр –
кулун тутар 27 күнүгэр – буолла.

Көрүү үлүлүчүлээх бириийин
«Бастын» драма испэктээкилэ»
ааты П.А. Ойуунускай аатынан
Саха академическай тыйааты-
рын “Ойун туула” туруоруу-
тыла. «Бастын» музыкальнай ис-
пэктээкил» номинацияны Суорун
Омоллоон аатынан сударысты-
быннай опера уонна балет тый-
аатырын «Ботема» туруоруула
сукта. «Бастын» оло испэктээки-
лэ» аатын Өрөспүүбүлүкэтээри
Куукула уонна актёр тыйаатырын
“Кыра Дьэгэ Бааба” испэктээ-
килэ ылла. “Бастын” режиссёр
үлэтэ” наһарааданы Дьууллур
субэ химикэ даһаны биэрбэтэ.
“Бастын” худуолунньук үлэтэ” би-
риэмийэни “Үнөр көлүөнэ” тый-
аатырын худуолунньуга Мария
Иванова “Билэс ынахтаах Бэй-
бэриксэн эмээхсин” үлэтинэн

Павлова – СӨ КУОДМ ускуустуба салаатын сүрүн испэсэлиһэ, ускуустуба хандьыдаата, мусуканы чинчийээчи, И.И. Марина – “Кыым” хаһыат кэрэспэдьиэнэ, Т.П. Дмитриева – СӨ Тыйаатыр үлэһиттэрин сойууһун салайааччытын солбуйааччы, З.С.

– Бу мин Саха сиритэр баста-кы сырым. Ол эрэри, быһыл Уфа, Саранскай куораттарга ытыллыбыт бэстибээллэргэ саха тыйаатырдарын туруорууларын кытта билсибитим.

аан дойду ханнык да тыйаатыра өссө ситпэ илик. Бу – тыйаатырдар бүтүүн тын болпуро-стара. Мин учуонай-чинчийээчи быһытынан, бу болпуроһу мэлдьи билим уонна быраактыка хабаннаахтык ырытарга ытырабын: сана сүүрэннэри,

һымагалары булуоха диэн. Бэстибээллэ көрбүт Олонхо туруоруларьтан сата, сонун арыылары, кыра да буолар, инники-гэ хардыны күлүттү. Ханнык бабарар үчүгэй хаачыстыбалаах сюжет, тажик испэктээкилгэ драматургия суоһун кыйан толробот. Эпическэй матырыйал ханнык бабарар эйгэбэ барсын сеп эрэри, ол тыйаатыр эйгэти-гэр олус үчүгэйди туттуллубат. Тыйаатыр диэн, бастаан туран, ханнык эмэ оонньууну туруоран, тыйаатырга барар гына драма-лаан көрдөрү буолар.

Үнөр көлөнэ тыйаатырын “Бис ынахтаах Бэйбэриксэн эмээхсин” туруоруута бары өттүнэн табыллыбытын бэлиэтибин. Олус бэлэһэй, оҕо ананнаах бэртээхэй туруоруу. Режиссёр үлэтэ, артыыстар планетикалар, хуудуһунуук үлэтэ урдук таһымна сыналлала. Норуот фольклоругар аан дойду айыллыта, кили үөсхэһинэ кэлсөнөр. Бу санаа тыйаатыр ньымаларын көмөтүнэн, Үнөр көлөнэ тыйаатыра бэрт сата-былаахтык, оҕо кэбэстик өйдөнүмтө, дьиннээх гына туруорбут. Остуоруйаны испэктээкил быһытынан туруорууга сөптөөх ньымалар туһаныллыбыттары хабыллаах. Чопчу баар эттик-тэри туһаныы бу туруоруу ис санаатын арыыларга улахан кыабы биэрэ. Манньк хабаннаах испэктээкиллэр өссө даһаны элбии туралларыгар бабарабын.

Саха тыйаатырдарын режиссёрдара, сүрүннээн элэр дьон, апокалипсис тиэмэтигэр ордук ылсан үлээбиттэрин бэлиэти көрдүм. Онук туруоруулар тыйаатырга аймаһынан, ыһынан-хаһынан, истиркэһэнэн бариллэллэр өйдөнөр эрэри, бу үчүгэй суол буолбатах. Бүтүн аан дойду эстэр дьылбатын туһунан туруоруу кили уйулбатын хамсапат. Биир кили дьылбата ордук көрөөччү долгуто этэ. Ол эрэри олус күстээх идэй-элээх, дириг бөлүлөкү түмүгү Александр Иванов “Sogotoch” (Неронритаабы куукула уон-

ылла. “Драма испэктээкилгэ бастыг ороһу тоһуру” номинацияны А.С. Пушкин аатынан нууна драматыйаатырын артыыһа Марина Слепцова («Созвездие Марии») уонна Мириной тыйаатырын артыыһа Владимир Заманков («Русский крест») ыллылар. “Музыкальный испэктээкилгэ бастыг ороһу тоһуру” урдук ааты Опера уонна балет тыйаатырын артыыстары Юлия Марина («Спящая красавица») уонна Марина Силина («Богема») суктулар. “Драма испэктээкилгэ иккис ылааннаах бастыг ороһу тоһуру” аат Олонхо тыйаатырын артыыһыгар Наталья Слепцова («Эрбэхчэй Бэргэн») интэриһинэ. Оттон “Музыкальный испэктээкилгэ иккис ылааннаах бастыг ороһу” номинация Опера уонна балет тыйаатырын артыыһа Александра Иванова («Спящая красавица») ананна. “Инникитэ эрэл” номинацияны Саха тыйаатырын элэр артыыһа Александр Борисов («Ойун туул») ылан үөрдөкөтө. Дьүүһүлүүр суба анал бириһэ Фроловуулукутээби Куукула уонна актёр тыйаатырын режиссёра Александр Иванова («Sogotoch») тигистэ.

Бэстибээл түмүгүнэн, тыйаатыр ускуустубатыгар киллэрибит кылааттарын иһин кэжэ кэлэктипкэ, биирдиилээн дьонно махтал, эбэрдэ суруктары туттардылар.

Бэстибээл буолан ааста. Тыйаатыр туруорууларда ма-ассабай көрөөччүгэ көрүннү, үйэлээби тарбаттар, үтүөнү өйдүүргэ уһуйар, уан-чараас эйгэбэ чулгалар аналлаахтар.

Оттон Неронги Дьон-сортэ олус сэрэх, ылдыһымсах, чараас дуһуобунай эйгэлээх буолан биэрэ. “Хаарыан хампа” тыйаатырдары көрүү сэттис бэстибээлгэ урдук тайымнаахтык ааспыттар тэрийээччилэргэ махталытын биллэрэбит.

Иванна МАРИНА.

